

ΠΑΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο ΑΓΝΟΣΤΟΣ ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ

Όταν οι Άγγλοι χιρατοκυβιόντους. Η επέτειος των γενεθλίων του σίρ Πατριχίου. Ο αιχμάλωτος βασιλόφρων. Μία ακλή μαθητική ιστορία. Τέ σχίσμα του παραπέταματος. Η δώδεκα φυλιές. Ο μικρός άγνωστος ευεργέτης. Βουνο με βουνο δέν σμίγει. Τό άπρόσπτον. Ο σίρ Πατριχίος άνταποδίδει την ευεργεσία. Η χάρις. κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Βρισκόμαστε στά χρόνια, κατά τά όποία οι Άγγλοι διατελούσαν σ' εμφύλιο πόλεμο. Ο βασιλεύς Κάρολος έμάχητο άπεγνωσμένα έναντιον του Κρόιβελ, ό όποιος πούθεσε νά έγχαταστήση τή δημοκρατία.

Κατά την έποχή τής διηγήσεως μας, ό στρατός του βασιλέως είχε κινήσει έναντι των Κρόιβελ. Οι άταδοί του και ύπερρασιατά του που συνελαβάνοντο αιχμάλωτοι, όδηγούντο στις πλησιέστερες πόλεις, έδικάζοντο ως έπαναστάτα από τά δικαστήρια και έκαυτοισίντο. Ένας από τους δημοκρατικούς δικαστές ήταν κι' ό σίρ Πατριχίος από τό Νιοκαστέιλ, άνθρωπος άσώτηρον άρχών, αλλά διακρινόμενος γιά την ήπιότητα του χαρακτήρου του. Τά προσόντα του αυτά τον είχαν καταστήσει άγαπητότατο στον Κρόιβελ, ό όποιος του είχε έκτίμησι όλος έξαφαινή.

Η έπισφαλής ύγεια του Πατριχίου τον είχε ήπιόδιασι νά άναμνησθή στις πολυμάες έπιχορήγησι και παρμένη διαρκώς στην ίδια πόλι, όπου φημιζόταν ως ό πιο δικαίος και άδειατος των δικαστών.

Μια βραδιά ό σίρ Πατριχίος είχε προσελίξει στό σπίτι του, επί τη είκαρία τής έπειτειον των γενεθλίων του, άρκετούς φίλους του και διασκεδάσε μαζί των έν τώ μέσθ τής οικογενείας του.

Έξαφνα είδε νά μπαίνουν μέσα μερικοί στρατιώτες, όδηγόντες ένα βασιλόφρονα άξιωματικό, τον όποιο μόλις είχαν συλλάβει. Ο άδικαιοσύνης διάταξε νά τον λύσουν τά χέρια και παράγγειλε νά στρώσουν ένα δεύτερο τραπέζι, πλά στό δικό του.

— Σήμερα γιορτάζω την ήμέρα τής γεννήσεώς μου, είπε, και θέλω νά τελειώσω εθδήμα τό δείπνο που άρχισα. Αδιστε άναγκαστικά στον κύριο άξιωματικό και στους στρατιώτες. Πρώτη έν τώ μέσθ τής φιλότητος καλά, αφού ύστερα από μου όρα θά τον δικάσω....

Οί στρατιώτες είχαριστήσαν τον Πατριχίον και κάθησαν στό τραπέζι, μαζί με τον αιχμάλωτο, ό όποιος, παρώντας θάμους άιά τή συμπεριφορά των παρισταμένων, άρχισε νά τρώη με μεγάλη όρεξη.

Εξαφαιτισμένος γιά όλα αυτά, ό σίρ Πατριχίος είχε καθήσει πλά μαζί με τους φίλους του και συνέχισε την όμιλία που είχε διακόψει ό ξαφνικός έρχομός των στρατιωτών.

— Σας έλεγο λοιπόν, έξακολούθησε, ότι σέ ήμέλια δεκατέττε χρονών ήμουν τόσο ισχυρός, όστε όλα με περιφρονούναν ή έκαναν κατάχρησι τής άδυναμίας μου γιά νά με βασανίσουν. Στην άρχή υπέφερα την κακογλωσσία τής μητρικής μου. Κατόπι όμως άρχισα και τό βάνωσα φέροισιο των συμμαθητών μου.

«... Τό θάρος του παιδιού όργιέλιτα μέσα στη συνείδηση τής δυνάμεώς του και σέ τίποτε άλλο. Η άδυναμία μου λοιπόν με έγχαταστήσει πολύ δειλό και με έκανε νά τρέψω στό παραμυθικό. Άντί όμως νά γίνω σελιφροαδός από τους καταχρηστές των άλλων, αίσθανόμουν τον έαυτό μου πιο ενάσθητο και πιο απλαγχικό από πρώτα.

«Ζούσα όπότσο σ' έναν αδιάκοπο τρήμο. Έκβινο όμως που φοβόμην περισσότερο, ήταν ή βέγγα του βασιλέως. Είχα δοξμάσει δύο φορές αυτή τή σκληρή τιμωρία και ή άνάμνησι τής μου είχε μείνει τόσο βαθιά, όστε μου προσέεινεσθε τρωμάλασμα σ' όλο τό σώμα!

«Καθώς σάς άνεφερα, ήμουν γοημένος στη σχολή του Ουδστίντεν, ή όποια περιελάμβανε δύο μεγάλες τάξεις. Η τάξεις αυτές γοηζόνταν με ένα απόλο παραπέτασμα, τό όποιο μας είχε ρητός άπαγορευθεί νά έγίζωμε.

«Μία ζαλευραχρή μέρα, ενώ ό καθηγητής μες είδιδασε «Ποιητική» του Άριστοτέλους, έκλεισα τά μάτια μου και, χωρίς νά τό καταλάβω, άποκομήθηκα. Κάποιος θορύβος όμως που συνέβη έντοματά μέσα στην τάξη, με ξύπνησε ξαφνικά και, καθώς ήμουν ασπασιόμενος, πούστηρι άπ' τό παραπέτασμα έκείνο γιά νά μην πέσω.

«Τό παραπέτασμα τότε σχίστηκε και από τό μεγάλο του άνοιγμα φανόταν ή διαφανή τάξη. Ο καθγητής σήκωσε άμέσως τό βλέμμα του, με κούταξε άγρια κι' ένω προδεδίκα άπ' την ταρχή μου. Τότε

με διάταξε με όργη νά πληρώσω, γιά νά μου δώση δώδεκα φυλιές.

«Σηκώθηκα και τράβηξα προς την έδρα, παραπατώντας σαν με θυομένος. Προσάθήσα βέβαια νά μιλήσω γιά νά ζητήσω συγγνώμη, αλλά ό φόβος πάγωσε τή γλώσσα μου. Τά γυνάτια μου λύθησαν και στό μέτωπό μου έτρεγε κρύος ιδρώτας.

«Τέλος, έπήγα μπροστά στον καθηγητή και γούτίσα, περμόνοντας την τιμωρία. Τό φοβερό μυστήριο κρύφθηκε κι' έπρόκειτο νά πέση έπάνω μου, όταν άκουσα πίσω μου μία φωνή:

«— Μην τον δένετε αυτόν! Έγώ είμαι ό φταχτής!...»

«Αύτός που μιλούσε έτσι ήταν ό γεινός μου τής άλλης τάξεως, ό όποιος βρισκόταν άπ' την αντίθετη μεριά του παραπέταματος. Ο δήγηθηκε λοιπόν άμέσως στην τάξη μαζί κι' έφερε γιά τιμωρία δύο δεκα βαδισμούς.

«Θέλησα βέβαια νά προσάβω την άδικη αυτή πράξη και νά όμιολήσω την ένοχη μου, αλλά δεν βούρα τή δύναμη που μου χοριάζονταν. Μόλις δόθηκε ή πρώτη ξυλιά, νούτρηκα πην νά μιλήσω.

«Αφού ό γενναίφρονος εκείνος μαθητής όπέτη μέχρι τέλους την έξευτελιστική τιμωρία, πέρασε από κοντά μου, χαμογελώντας, και μου είπε με μία σιγανή φωνή, που ποτέ δεν θά τή λησκολήσω:

«— Πρόσεξε, γιά την ξαναπερδευτής με τους μπερντέδες, γιατί ή βέγγα του δασκάλου δεν χορατείται!...»

«Έπειτα τότε κατά γής κλείωντας με λυγμούς —τόση ήταν ή σιγνή μου— κι' άναγκαστήσαν νά με βγάλουν άπ' την τάξη, γιά νά συνεχιστή τό μάθημα. Από κείνη την ήμέρα αίσθανόμην μία άμετρη βδελυγμία γιά τή δειλία μου και μεταχρηζόμην τό καθετί για νά την ήπερνηθώ. Έπί τέλους, έλιπίω πως τό κατάφρονα.

«Και δέν έξορε ποιος ήταν ό γενναίος εκείνος μαθητής; ρώτησε κάποιος άπ' τους συνδατημένους. Δεν τον ξαναείδατε ποτέ;

«— Ποτέ, δυστυχώς. Σας είπα, ότι δέν ήταν τής ίδιας τάξεως κι' ήμένα. Άλλωστε σέ λίγο καπό έβγα από τή σχολή του Ουδστίντεν....

«Ο δικαστής σόπασε γιά λίγες στιγμές κι' έξακολούθησε κατόπι διακρινόμενος:

«Α, μάργου μου ό Θεός, πόσες φορές δέν τον παρακάλεσα στην προσέχη μου νά μου φανερώση τον μαθητή που ύπόφερε τόσα γιά χάρη μου! Σας όρξίζομαι, ότι θάδινα δολόφωρα χρόνια άπ' τή ζωή μου, όφκει νά τον έβλεπα άκόμη μία φορά και νά υποφροσα νά τσουγχιώσω μαζί του τό ποτήρι μου....

«Εκείνη τή στιγμή ένας άνθρωπος σηκώθηκε, κρατώντας τό ποτήρι του ήπλά, και διεκδώνθηκε προς τον σίρ Πατριχίον. Ο δικαστής σήκωσε τά μάτια του κι' αντίφρασε ή' έκλήρη τον βασιλόφρονα άξιωματικό.

«Ας τό ποιήμα είς άνάμνησι του σχιμένου παραπέταματος! του είπε εκείνος. Άλλά πρέπει νά παραδχθήςτε, ότι δέν έχετε καλή μνήμη. Οι ρωδιόμοι που έφραγα γιά χάρη σας, δέν ήταν δώδεκα, αλλά είκοσιάτέσρες. Μου τούς έδιδασίαναν, γιατί δέν έμαρτήθησα άμέσως την ένοχη μου και έξέθεσα άλλον σέ άδικη τιμωρία....

«Είνε αλήθεια, ναι, τό θυμοίμαι! φώναξε ό δικαστής. Άλλά ένε δυανόν νά είσαστε σεις; «Ω, ναι, άναγομίζω τό χαρκατηριστά σας!... Σεις είσθε ό ίδιος!... Άλλά σέ τί κατάσταση, Θεέ μου, και με ποιά στολή σας ξαναδέλω!...

«Μέ τή στολή του βασιλέως μου, σίρ Πατριχίε! Είμαι ό λόδοος Ντέριμτ! Εγγενής και Σκότος, όπως ήμουν, δέν μορφοδσα παρ' νά εκτέλεσω τις ύποχρεώσεις μου. Ακολούθησα με τον πατέρα μου τον στρατό του Καρόλου. Ο πατέρας μου σκοτώθηκε.... Τό ίδιο με πεμμένει κι' ήμένα.... Δεν με μέλει καθόλου γι' αυτό. Ένα μόνον είχομαι. Νά προστατεύη ό Θεός τό βασιλιά μας!

Μόλις είπε αυτά τά λόγια ό θαρραλέος άξιωματικός, έτανήθε κοντά στους στρατιώτες κι' έξακολούθησε ήσυχά τό δείπνο του.

Ο σίρ Πατριχίος όμως έμεινε σκυθροτός και

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΝΟΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΟΥ

Τού Κόμητος ΓΚΙΟΥΖΕΠΕ ΠΕΚΚΙΟ

Η ΕΛΛΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΑΡ ΤΟΥ 1825

Τό ταξείδι μου. Ένα μπουλουκι γυναικόπαϊδα. «Νίκησε ό Σαχτούρης :» Ένα ιστορικό κτίριο. Στην Έπίδαυρο. Πότε πρωτοβαζουν κρασί στο στόμα τους οι Ψαρινοί. Ένα ήρωικό κατώβωμα. Ο Καπετάν Άποστόλης κι' έ γιός του. Ο Κολοκοτρώνης κλείνει τά κερφενίς και τίς ταξέρνες και στρατολογεί παλληκάρια. κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΙΘ'.

Ανυπομονώντας να γυρίσω στο Ναύπλιο, έναύλωσα ένα καιία, πού τό κυβερνούσε κάποιος Ψαριανός ναυτικός, νέος, ζωηρός και θερμοήμιος. Ο Ψαριανός αυτός πού κατέστρεσε τό ταξείδι πού έ είχαίρωτο με τίς διάφορες διηγήσεις του.

Ένώ τό μικρό μας σκάφος παρέπλεε τό μικρό νησί Άγιάστρι, είδαμε να μαζεύεται ό ένα άσροτήρι ένα μπουλουκι από γυναικόπαϊδα. Άρχισαν να φωνάζουν και να μιάς ζητούν πληροφορίες για τό στόλο τού Σαχτούρη. Έμεις τότε τους διηγήθηκαμ την άνατίναξι των τουρκικών πλοίων από τό Σαχτούρη κι' άρχισαν να ζητωκραυγάζουν.

Ύστερα από θαλάσσιονορία τεσσάρων ώρών, αποβίβαστηκαμ στις ώρες και εύφορες άκτές τής Πιάδας, ένός χωριού πού θημιζει πούλ' Έλβετία και πού άπέχει άπό τή θάλασσα δύο μίλια περίπου.

Πήρα έναν όδηγο και πήγα να έπισκεφθώ τό οικημ, όπου συνήλθαν οι Έλληνες για πρώτη φορά στό 1821 και άνεκήρυσαν τήν Έθνηκή τους άνεξαρτησία. Ταυτοχρόνως συντάξαν εκεί και καταστατικό χάρτη, τόν όποιον άνόμισαν «Σύνταγμα τής Έπίδαύρου».

Τό οικημ αυτό ύποτελείται από ένα μεγάλο παραλληλόγραμμο δομάτιο, χωράτιο, άστόλιστο και κάμπο, χωριστό από τά άλλα. Βοήσεται όστόσο στη μέση τού χωριού, δέλα ό ένα βενετικό πύργο και σήμερα κατακείται από κάποιον γρηά.

Η Κυβέρνηση σκέπτεται, άν ή τύχη φανή εύνοική, να άνεγειρη στο μέρος αυτό πού ύπαρζει τό ταπεινό ιστορικό σπήτιά ένα ναό, προς άνάμνηση τής άπελευθερώσεως τής Έλλάδος. Είθε ό ναός αυτός να γίνη πύό άνομαστός από τόν Άγιο Πέτρο τής Ρώμης!

Η παραλία τής Έπίδαύρου έχει γίνει τώρα άποκία διαφόρων μεταναστών εκ τής Εύβοίας, οι όποιοι, φεύγοντας τήν τουρκική βαρβαρότητα, ζούν ήσυχoi στα γύμνια από μέρη, έξακοινοθώντας να καλύτερουν, όπως πρώτα, τή γή. Όλη ή χώρα είναι σκεπασμένη από κήπους, χωράμια και πλούσια άμπελία. Κακόμοιροι Έλληνες! Μουάζουν με τά Μελίσσια πού, άν και καταστράφηκε ή κρημή τους, δεν έχουν τή δύναμη να εξαταλείψουν τά γυνομά τους βουιά και τούς γρηώ άπθισμένους κάμτους... Θιμύθηρα συγγρόνος τήν και με π. ε. λ. ό. ε. σ. σ. α. Έπίδαυρο τού Όμήρου και θέλμα να δοχάσασ τό ντόπιο κρασί. Μαύρα λυτάν ός μια καλύτε και πρώτεινα στο νεαρό συνοδό μου να πούμμε στην ήγεια τόν νέον Ψαρόν.

Έκείνος με εύχαρίστησε για τήν πρώτη μου, αλλά πού ζήτησε τήν άδεια να μίν πη. λέγοντάς μου ότι ούτε αυτός, ούτε οι άδελφοί του είχαν βάλει στο στόμα τους άκόμιο κρασί. Άκούσθησε πού έβή

σκεπτικός. Κι' άκού παραγγέλιε στους δικούς του να παράσσουν κάθε περιποίησι στον αιχμάλωτο, άναχώρησε, χωρίς να πη πού γυναίει. Έπί τέλους, βότερ' από τρεις μέρες, γύμσε πίσω και διέταξε να φέρον μπουστά του τό βιασιλόφωνα άξιωματικό.

— Λόβε Ντέμμε, πού είπς συγγαμίνες, δείστε τό διάταγμα τής χροής: σας ύπογεγραμμένο από τόν Κρόμβελ. Τώρα όμιοι ήθε ή σιριά μου να όας πού κι' έγώ : «Προσέχτε να μίν ξανακόσετε στα χείρα τόν δημοκρατιζόν, γιατί ό Κρόμβελ δεν χωρατενει!»

Ύστερ' άπό τή λόγια, ό σιρ Πατριζος και ό λόδος Ντέμμε άγκυλωστησαν με δάχρυα κι' από τότε έμειναν στενωτάτα συνδεμένοι, άν και ύποστήριζαν αντίθετες πολιτικές άοχές.

γηση ότι οι νέοι των Ψαρόν δεν έχουν τό δικαίωμα να οίκοστούν, άν δεν συμπληρώσουν τό είκοστό έτος!...

Επιθυμούσα πούλ' να μάθο τις συνήθειες των άτιμων αυτών γησιωτών και γι' αυτό άκοιγα τόν όδηγό μου με άπληστο ένδιαφέρον. Μού άνεφέρτε λοιπόν, κοντά στ' άλλα, ότι πού δύο έβδομάδων κατόψ θησε με μια βάρκα και με ένα μόνο τηλεβόλο να κυριεύη έν καιρό νικτός ένα έχθρικό πλοίο, με δέκα τηλεβόλα!...

Οι αιχμάλωτισθέντες Τούρκοι παραπονέθησαν στο νεαρό ήρωα ότι... δεν έπεριμέναν νικτερινή έπίθεσι και γι' αυτό κατελήθησαν άπροετοιμαστοι!... Ο Ψαριανός δέως ήρωε τούς άπάντησε, ότι ό πόλεμος δεν διεάγεται μόνο με τήν άδωρεια, αλλά και με τό δόλο, ό τον μάλιστα ή δύναμεις τόν δύο μερών είναι δισανάλογες.

Έπειτα ό όδηγός μου πού διηγήθηκε τά κατορθώματα τού Παπαϊκολή, τού Νικοδήμου και τού έξαδέλφου τον Κανάρη. Για τό γέφυρα Άποστόλαια, πού τόν είχα άνταμώσει στην Άίγινα, πού διηγήθηκε τό έβή άνεύδοτο :

Ο γυνάιος αυτός ναυτικός, κατά τή διάκριση μιας ναμιαζιάς προς τούς Τούρκοι, παρετήρησε ότι ό δεκαεπταστής γιός του θέλησε να προφυλαχτή από τίς έχθμικές στραφές, καταφεύγοντας κάτω από τό κατώστρωμα. Τότε ό Άποστόλης κατέβη κάτω, τόν έπηρε μαζί του και, τοποθετώντας τον στη γέφυρα, τόν έπε άγρια :

— Αύτη είναι ή θέσι για τό γιό τού Άποστόλη! Μη τό κουνήσης άπό αυτός, γιατί θα σε σκοτώσω έγώ!...

Αυτά και άλλα παρόμοια μου διηγήτο ό νεαρός Ψαριανός, Άργότερα πληροφορήθηρα με είχαίρωστη, ότι ό αντίποις αυτός Ψαριανός, τόν όποιο διέκρινε έξαιρετική νομιστήν και γενναυτή, κατόρθωσε να γίνη κυβερνήτης ένός πυροπολιού. ***

Τόν ίδιο καιρό έμαθα, ότι ό Κολοκοτρώνης είχε άναχωρήσει από τήν Τριπολι. Σ' όλες τίς πόλεις και τά χωριά, άπό όπου περνούσε, διέταξε να κλειστούν τά κερφενία κι' ή ταξέρνες και κάποιος τούς κατοικους από όλα. Κατά τίς 10 Ιουνίου είχε συγκεντρώσει σχεδόν 8.000 άνδρες, για να συνεχίση τόν πόλεμο κατά τόν τυράνον της πατρίδος του.

Έντομμεταξύ ελάμβαναν χώραν κάθε τόσο διάφορες μικροσυμμοχές. Σ' μια άπό αυτές, σπουδαύτην άπό τίς άλλες, έπαισε, πολεμώντας παλληκάρια και έ Παπαφλέσσα, ό ύποφυγός τών Έσσοτερικών. Ο παρόμοιος αυτός

άνθρωπος ήταν ένας άπό τούς θεμιότερους κήρυκας τής Έπαναστάσεως στην Πελοπόννησο.

Τόν είχα συναντήσει άλλοτε μεταξύ Άργους και Τριπολίου. Ήταν όμοιος άνδρας και είχε έπαθλιτικό και μεγαλειώδες παρουσιαστικό. Μιρός άπό αυτόν πήγαινε τό χωριό μου — γιατί, παρό τό ιερατικό τόν σήμα, διατηρούσε χωρήν — και δύο άνδρες πού κρατούσαν τά τομπούρα του. Παρ' όλα αυτά έξήγησε όλα τά σράμάματα του με τόν ήρωικό θανάτο του, τόν όποιον ό Ίνβαρημ έστεισε να άναγγείλι στο Σουλτάνο με ειδικό ταχυδρόμο.

Όταν έβημα άπό τήν Έλλάδα, ό Κολοκοτρώνης είχε συγκεντρώσει 12.000 στρατό, αλλά δεν είχε επιζήρησει άκόμιο τίποτε.

Ο Πρόεδρος τής Κυβερνήσεως όμιοις Κοινοτυριώτης, από φρόδο μπως πούη στα νύχια του, άποσπύθησε στην Ύδρα, με τήν πρόφασι ότι δεν ήταν καλά στην ήγεια του.

Σ' αυτή τήν κατάσταση άμια τήν Έλλάδα φεύγοντας για τήν Εξόρση, Ο Θεός να βοηθήση τούς Έλληνες να πραγματοποιήσουν τούς πόθους και τά όνειρά τους!.....

ΤΕΛΟΣ

Ο Γ. Παπαφλέσσας